

Velja v Ljubljani

in po pošti:

za leto . . . K 84.—
 za pol leta . . . 42.—
 za četrt leta . . . 21.—
 za mesec . . . 7.—

za inozemstvo:

za leto naprej K 95.—
 za pol leta . . . 50.—
 za četrt leta . . . 26.—
 za mesec . . . 9.—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
 pošiljave denarja se ne
 moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
 naročnine
 po nakazilu.

Oglasi se računajo po po-
 rabljenem prostoru in si-
 m visok ter 45 mm
 širok, prostor za enkrat
 40 vin, at popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon
 št. 280. — Upravištvo je na Marijinem trgu
 št. 8. — Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
 loži na odgovor dopisnica ali znak. — Dopisi
 naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Boljševizem in naša so- cialna demokracija.

(Nadaljevanje.)

Potom proletarske diktature so prišli boljševiki do politične moči. Postavili so novo obliko državnega sistema: vlado delavskih, kmečkih in vojaških svetov. Z nasiljem so razgnali prvo rusko konstituantno, ki se je sešla na temelju splošne in enake volilne pravice in bila potemtakem pravi izraz volje ruskega naroda. Boljševiki so nastopili teroristično proti parlamentarni republiki. Na nje mesto so postavili republiko svetov. Nad celo državo vladajo sveti. Kdor ni boljševik, nima nikake volilne pravice in se sploh ne sme niti direktno niti indirektno udeleževati uprave države. Buržoazija, veleposestniki, bančni in trgovski krogi, meščansko razumnštvo in duhovščina nimajo nikake volilne pravice in niti najosnovnejših političnih pravic.

Temelj parlamentarne republike je bila konstituantna. Najvišji organ republike svetov pa je skupščina svetov. Boljševiki pravijo, da sta si parlamentarna in sovjetska republika kakor voda in ogenj. Kompromis med njima je nemogoč. Parlamentarno republiko smatrajo boljševiki za vlado buržoazije, za to so največji nasprotniki demokracije. Demokracijo identifikirajo z diktaturo buržoazije, kateri nasproti so postavili absolutizem delavske diktature. Kdor ni boljševik, je za nje buržoa. Radi tega smatrajo boljševiki pristaše teh socialističnih smeri za socialne izdajice.

Vsej državi vlada kongres svetov. Njemu so podrejeni gubernijski in tem mestni sveti. Poleg tega obstoja še najvišji svet za narodno gospodarstvo, ki naj uredi in vodi vso produkcijo.

Delavski, vojaški in kmečki sveti so toraj kolesca boljševiškega državnega stroja. V praksi pa ta ustroj silno slabo funkcionira. V vsej upravi vlada skrajna anarhija. Okrožje vsa-

kega sveta je nekaka samostojna država, kjer samovoljno vladajo člani dotičnega sveta, ki povečini nimajo nikake strokovne sposobnosti. Boljševiki so kar čez noč odstranili stari državni aparat. To je bilo lahko izpeljati. Nemogoče pa je na razvalinah kar naenkrat sezidati nekaj novega. To tem težje, ker imajo zelo malo sposobnih ljudi. Njihovo nasilje je odvrnilo od njih številno inteligenco, ki je drugače ravno tako prožeta od socialističnih idej, ki pa se ne strinja z boljševiško taktiko.

Preidem k boljševiški gospodarski teoriji. Najprej o nacionalizaciji industrije. Po mnenju komunistov tiči vse zlo človeške družbe v tem, da se nahajajo vsa proizvodna sredstva v lasti kapitalistov in veleposestnikov. To zlo je treba odstraniti. Zato morajo vsa ta sredstva preiti v roke delavskega razreda. Najmočnejše gospodarske trdnjave kapitalistov so banke. One so višek kapitalistične organizacije, ki obvladajo vso industrijo. Kakor ima v Ameriki in Nemčiji par bank vsa industrijska podjetja, istotako so imele ruske banke v svoji lasti največ akcij večine podjetij. Usoda industrije je bila v njihovih rokah. Banke so bile središča, od koder se je vodilo vsa industrijska podjetja. Zato je sovjetska vlada pri nacionalizaciji industrije segla najprej na banke. Te institucije se seveda da najlažje poddržaviti, ker je njihova organizacija tako dovršena in kontrola sorazmerno lahka. Ideal boljševikov je enotna osrednja banka, kjer naj bi se stekale vse nitke posameznih podjetij. Bančno posloplje naj bi se spremenilo v računsko središče socialistične družabne produkcije. To so ideje. Mase pa so imele druge nazore. Mislile so, sedaj je čas, da se bogatim vse pobere in si reveži napolnijo prazne žepe. Tako so razumele nacionalizacijo banke boljševiške mase.

V Rusiji se je nadalje socializirala industrija. Predvsem ona podjetja, ki so bila organizirana v sindikate in truste kakor n. pr. znani ogromni sindikati: „Prodwagon“, „Krovija“,

„Prodmet“, „Produgol“ itd. Nacionalizirala se je predvsem težka industrija. Ta industrija je bila od kapitalistov izborna organizirana. Zato je bila socializacija tu primeroma lahko izvedljiva. Menjali so se le gospodari. Prvotno je delavstvo prevzelo le kontrolo, pozneje še upravo. V Rusiji je industrija predvsem dosti manj razvita kakor v Ameriki in zapadni Evropi. Organizacija ruske kapitalistične industrije je bila v primeri z nemško še v povojih. Zato bo organizacija produkcije delala boljševškemu režimu velikanske preglavice, če bo ostal na krmilu.

Socializacija industrije pomeni v teoriji, da preide vsa industrija v roke proletarske države. Delavci posameznih tovarov pa so to socializacijo razumeli v takem smislu, da so od zdaj dalje tovarne njihova zasebna lastnina. Zato se jim je zelo mudilo, da so kar najhitreje zavarovali tovarne in plačevali so radi zelo visoke zavarovalne premije. Na drugi strani pa je vsak gledal na svoj zasebni interes. Vsak je vzel, kar mu je prišlo pod roke. Produkcija se je tudi silno podražila. Za malo dela so zahtevali vsi visoke plače. Produkte, katere dobite na nemškem trgu za sto mark, stanejo v Rusiji po več tisoč rubljev.

V teoriji računa komunizem takole: Proizvajalna sredstva so glavni temelj obstoja človeške družbe. Ta sredstva se nahajajo v rokah peščice izkoriščevalcev takozvanih kapitalistov. Od tod izvira vse družabno zlo. Zato je treba kapitaliste razlastiti, proizvajalna sredstva naj pridejo v roke delavskega razreda, v roke delavske in kmečke vlade. Potem ko konec kapitalizma in začetek socializma.

Boljševiška masa pa je kapitalistično bogastvo deloma uničila, deloma pa si ga je razdelila v svojo privatno last. Manjševiki in socialni revolucionarji so zaman svarili, da ruska delavska masa še ni dovolj zrela za komunizem. Trdili so tudi, da je ruska industrija še tako zaostala, da je ni mogoče še organizirati na komunističnem temelju. Praksa jim je dala prav. Komunističnemu gibanju

v Rusiji škoduje največ zaostalost njegovih lastnih mas. Da bi bile te mase zavedne, da bi imele le količjak zavesti odgovornosti in čuta solidarnosti, bi to gibanje postalo meso. Tako pa bodo boljševizem pokopali njegovi lastni pristaši. Ruskemu narodu je prizadjal boljševizem velikansko nesrečo. Razdeljal je enotnost države, uničil popolnoma nje politično moč kot velesile. Materijalna in kulturna škoda je neprecenljiva.

(Dalje prih.)

Mirovna konferenca.

Vsi plebisciti se morajo izvršiti do 1. aprila 1920.

k Dunaj, 16. avgusta. (Izv. por.) »Le Temps« poroča, da je vrhovni svet sklenil, da morajo biti nemške meje do 1. aprila 1920 končane. Do takrat se morajo izvršiti tudi vsi plebisciti, ki jih bodo vsebovale mirovne pogodbe.

Nobenih velikih izprememb v nemško-avstrijski mirovni pogodbi.

k LDU St. Germain, 15. avgusta. DKU „Excelsior“ javlja: Teritorialna komisija mirovne konference je včeraj proučevala teritorialne protipredloge nemško-avstrijske delegacije. Komisija ni izvršila nobenih velikih izprememb.

Jugoslavija.

Novo ministrstvo.

Koalijski kabinet iz demokratske zajednice in socialnih demokratov.

j Belgrad, 15. avgusta. Dasi še ni padla definitivna odločitev, bi bilo novo ministrstvo sestavljeno tako-le: Ministrski predsednik Ljuba Davidović, minister za zunanje stvari dr. Ante Trumbić, finančni minister Voja Veljković, minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, minister za pravosodje in konstituantno Kosta Timotijević, minister za javna dela Velizar Vulović, minister za promet Milorad

VLADIMIR LEVSTIK.

147. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Temna in revna, polna vonja po viržinkah, trhlubi in neizračenem petrolejevem dimu, gleda soba sodruga Viktorja Mahneta z dvema kalnima oknom v globel dvorišča; sama po sebi je ustvarjena kakor nalašč, da si človek v nji zastavlja vprašanje, po kakšni pravici smejo bivati nekateri ljudje v bogatih, svetlih in zdravih domovih, a drugi v grobnicah, kjer se trd kamen plesni in prhni. Uredniška miza, je nemikaven kos pohištva, iz mehkega lesa, okorno prepletkana z rjavo barvo, spodaj obtolčena, zgoraj ogoljena po Mahnetovih komolcih, zmerom pokrita s postimi kupi dopisov in korektur; njeno mesto je tik pri oknu, ker sredi sobe živ krst ne vidi pisati. Nasproti mize visi na steni lesorez, ki predstavlja Marxa; z drugega zida ga gleda Engels, in to je, razen pepelnice z glinastim kužkom, prav ves umetniški lišp. Preprosta omara za vrati dela svoj kot še temnejši; dve visoki polici, polni knjig in brošur, predstavljata uredniško knjižnico, s kakršno se drugi listi res da ne morejo hvaliti. Marxov »Kapital«, Kautskega »Erfurtski program« ter Beblova »Žena in socializem« vriskajo tam s svojimi rdečimi platnenimi hrbtmi na najbolj vidnem kraju; sam Viktor Mahne je ukrenil tako, da bi vsak obiskovalec čutil, med kakšne ljudi je prišel.

»Prosto!« se je razleglo z rezkim glasom; grof je odprl ter stopil v ta mrkli in jezni prostor, ki ga je mahoma objel s svojim puščobnim razpoloženjem. Zazdelo se mu je, kakor bi se bil zmotil, da je krenil sem; nato se je ustavil z očmi na srednjeveliki suhljati postavi Mahnetovi, ki mu je nervozno vstala nasproti.

Mahné je pisal ravno uvodnik za drugi dan. Temnorjava, ob sencih zrečena griva mu je visela nizko na papir, kratkovidne oči so bodle skozi nosnik, kakor bi orale vrsticam pot, in koščeni prsti, oboroženi s strašnim peresnikom našega ljudskega tribuna, so plesali pravcat sandango srditega zanosa. Bil je podoben sestradanemu levu, ki grebe s šapami v pesek ter si domišlja, da razmetava žrtvi poslednje kosti. Od časa do časa je prenehal, prebral si napisano od začetka, pokimal v znak odobravanja ter se zakadil dalje. Boda premogarjev je bila nazorno predložena ob vzrokih nedavne trboveljske stavke; zdaj je povdarjal pravkar, da »s tistim be-raskim poviškom mezd še ni izdrt korenina zla, ki razjeda človeško družbo«, ter odmotaval v mislih že naprej svoj »caeterum censeo«, neizogibni zaključek vseh uvodnikov »Rdečega plamena«:

»Rešitev se nam obeta le v zmagi socialne demokracije. Trdno sklenjena in neomajno odločena izvajevati pravični boj, gleda naša stranka bodočnosti naproti. Njeno geslo je in ostane: Proletarci vseh dežel, združite se!«

— združite se!« je ponovil sredi pisanja ter stisnil peresnik z dolgimi belimi zobmi. »Preklicano dolgo se že združujemo in gledamo bodočnosti naproti; čudno, da ljudem ne presede to upanje v zmago pravične stvari! Če bi bil jaz navaden sodrug, bi najbrže potrkal ob mizo ter vprašal voditelje, zakaj gledamo tako neomajno v bodočnost in čakamo v pokorščini do Boga in cesarja, namesto da bi si veleli: marš naprej! To se pravi mešati ogenj z vodo; volk sit in ovca cela; protinaturna nečistost z načeli... Vsi, vsi smo hlapci in kompromisarji; ni je duše pod solncem, ki bo res sveto služila kaki »sveti« ideji.«

Obupno se je zagrabil za podivjano francosko brado; njegov obraz je bil v tem trenutku poln malodušja in sila nepodoben razjarjeni, bliske sršči glavi, v katero se upirajo na ljudskih shodih verni pogledi množic. Prav tedaj je potrkal in vstopil grof. Viktor Mahne je hipoma izpremenil obličje ter zavzel pozo kakor za fotografa; mrak pri vratih je bil tako gost in prišel tako nenadejan, da ga izprva ni spoznal. Vprašujoče ga je premeril z očmi ter zdajci osupnil.

»Mislim, da imam čast z gospodom Mahnetom,« je mirno izpregovoril grof. »Dovolite — moje ime je —«

»Vi!« je zavpil sodrug Mahne, še preden se je utegnil gost imenovati. »Grof Künnigsbruch! Ne, veste kaj... Če ta ni debelal«

Dražković, minister za prosveto Pavle Marinković, minister za verstvo Tugomer Alaupović, minister za kmetijstvo in agrarno reformo dr. Franc Poljak, minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer, minister za vojno in mornarico general Hadžić, minister za pošto in brzojav dr. Lukinič, minister za socialno politiko Vitomer Korač, minister za prehrano in obnovo zemlja Viljem Bukšeg, minister za šume in rude Anton Kristan. Ministrstvo za narodno zdravje bo spojeno z ministrstvom za socialno politiko.

Ldu. Belgrad, 15. avg. Presbiri objavlja: Pooblaščenici smo izjavili, da bo gospod Davidović tekom jutrajšnjega dne Njegovemu Kraljevskemu Visočanstvu prestolonasledniku predložil v podpis ukaz o sestavi koalicijskega kabineta iz demokratske zajednice in treh socialističnih zastopnikov.

Slovanski svet.

General Judenič koraka proti Petrogradu.

sl Dunaj, 16. avg. (Izv. por.) „Neues Wiener Journal“ poroča: Na posredovanje entente se bo konstituirala v Revalju nova vlada za novo zapadno Rusijo, ki bo obstojala iz generala Judeniča in zastopnikov prebivalstva gubernije Pskov. V zvezi s to vestjo javljajo „Berlinske Tidende“, da se bo izvršil napad na Petrograd pod vodstvom generala Judeniča s pomočjo estonske armade.

Ukrajinci prodirajo proti Kijevu.

sl LDU. Kameniec Podolski, dne 14. avgusta. (ČTU) UTU poroča z dne 12. t. m.: Združene ukrajinske čete so v zadnjih dneh nadaljevale prodiranje proti Kijevu. Po izpraznjenju ozemlja okoli Vinice se umikajo rdeče čete preko Borgiševa na severo vzhod. Pustile so na begu podobnemu umiku polno vojnega materiala, posebno artilerijske minicije. Južno od Kijeva so se morale rdeče čete umakniti proti Umanu in Kursunu, zahodno Kijeva pa pri Makarovu, ki je samo 40 verst oddaljen od Kijeva. Ukrajinski kmetje se v vedno novih okrajih oborožujejo, da prepode tujce.

Ameriški material za Kolčakovo armado.

sl LDU. Washington, 15. avgusta. (DunKU.) Z veliko naglico nakladajo ameriški material, ki je določen za Kolčakovo armado. Odposlali bodo 45.000 pušk, več milijonov patron in veliko množino opremljenega materiala preko Vladivostoka Kolčakovi armadi.

Sibirija proti boljševikom.

sl Dunaj, 16. avgusta. (Izv. por.) Vse politične stranke v Sibiriji, tudi socialisti, so se združile in izdale razglas za končno uspešno borbo proti boljševikom.

Maksim Gorki ustreljen?

sl LDU Berlin, 16. avgusta. (Dun. KU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Kopenhagna: Govori se, da je bil Maksim Gorkij ujet in da ga je glasoviti latški komunist Peter Propper ustrelil.

Sosedne države.

Ententa ne bo podpirala habsburškega režima!

e LDU Praga, 15. avg. (ČTU) Kakor javljajo zanesljive pariške vesti, ententa na nikak način niti direktno niti indirektno ne namerava podpirati mahinacij Habsburžanov, ali kakorkoli ojačiti sedanji nepriznani budimpeštanski režim. Ker se bodo glasom zadnjih znakov tudi Romuni podvržili odločitvi sveta štirih generalov, je enotno naziranje vse entente o madžarskih dogodkih zagotovljeno. S čehoslovaške strani se pripominja, da bi bilo med habsburško Madžarsko in čehoslovaško republiko vsako skupno delo izključeno.

LDU Dunaj, 14. avgusta. (ČTU) Iz Ženeve poročajo od 13. t. m., da

plše Pichonov list „Petit Journal“: Nadvojvoda Jožef nikakor ne more računati na pomoč entente, ker karakter novega diktatorja in njegovih glavnih sodelovalcev ne vzbujajo zupanja.

e LDU Pariz, 15. avgusta. (DKU) Vrhovni svet je odredil, da komisija ententinih generalov v Budimpešti ni upravičena dajati romunjski vojski povelja, ker si vrhovni svet sam pridržuje to pravico. Kar se tiče nadvojvode Jožefa, naj generali sprejemajo vsa naznanila nadvojvode, da pa ne smejo obvezati vrhovnega sveta glede priznanja režima nadvojvode Jožefa.

Ministri prisegli pred Jožefom.

e LDU. Budimpešta, 15. avgusta. (DunKU.) OKU poroča: Člani nove vlade so opoldne v palači ministrskega predsednika prisegli pred kraljevim princem Jožefom.

Besedilo prisege.

e Budimpešta, 16. avgusta. (Izv. por.) Besedilo prisege se glasi: Prisegam pri Bogu, da bom ostal zvest Madžarski in da bom z vsemi močmi deloval za njeno neodvisnost in delal v blagor in napredek države. Dokler ne bo določil narod parlamentarnim potom državne oblike, priznavam kot upravitelja Madžarske kraljevskega princa Jožefa. Ostanem mu zvest in varoval bom njegove tajnosti. Tako mi bog pomagaj.

Kako so pripravljali pot Jožefu.

e LDU Dunaj, 14. avg. (ČTU) „Frankfurter Nachrichten“ poročajo od 13. t. m. z zanesljive strani: Že 22. junija je bil v Lucernu sestanek visokih avstro-ogrskih osebnosti. Razpravljalo se je o padcu Bele Kuna. Cesar Karl je bil na tem sestanku navzoč, ravno tako nadvojvoda Friderik, grof Julij Andrassy, princ Windischgrätz in Schönburg. Andrassy je šel potem baje na Dunaj, da se posvetoje z zastopniki entente in Lovasyljem.

Iz Italije.

Prehranjevalna kriza.

e LDU Rim, 15. avgusta (DunKU) V senatu je izjavil minister za prehrano Ferraris, da je splošna prehranjevalna kriza tako resna, kakor med vojsko. Dežela, ki je med vojsko doprinesla toliko žrtev, mora še to trpljenje hrabro prenesti.

Križarka „Basilicata“ potopljena.

e LDU London, 15. avgusta. (DunKU.) Italijanska zavarovana križarka »Basilicata« se je pri vходу v sueški prekop potopila vsled eksplozije parnega kotla.

Delavsko gibanje v Luksenburgu.

Delavci zaprli poslance.

e LDU Luksenburg, 14. avgusta. (DunKU.) Približno 20.000 delavcev je priredilo včeraj pred poslansko zbornico manifestacijo in zahtevalo draginjske doklade. Zbornica je dovolila draginjske doklade po 250 frankov. Ker so pa delavci zahtevali po 450 frankov in se je zbornica branila izpremeniti svoj sklep, so delavci vdrli v zbornico in pričeli streljati. Zaprli so poslance. Vsi poizkusi osvoboditi poslance, so ostali vzlic temu, da so bile pozvane čete, brez uspeha.

Politični pregled.

p Protest proti povratku Habsburgovcev. LDU St. Germain, 15. avgusta. DKU Čehoslovaški minister za zunanje posle dr. Beneš, ki je po naročilu svoje vlade izročil vrhovnemu svetu protest proti povratku habsburške dinastije, je listu „Petit Parisien“ podal izjavo o tem protestu, kjer pravi, da je prevrat nadvojvode Jožefa povzročil na Češkem in v vseh državah bivše monarhije veliko vznemirjenost. Prevrat pomenja za čehoslovaško republiko in tudi za evropejsko ravnotežje veliko nevarnost, ker je prvi korak za vpostavitve monarhije na Dunaju in v Monakovem in za povratek dinastije, proti kateri

so se vsi dvignili. Čehoslovaška vlada zahteva v svoji noti, naj aliranci ne priznajo nadvojvode Jožefa in naj na noben način ne podpirajo poizkusa za vpostavitve monarhije. Čehoslovaki so dali razumeti, da odklanjajo stopiti v stik z vlado nadvojvode Jožefa. Tudi Pašić se je v pogovoru z zastopnikom Amerike v svetu petorice, Polkom, kategorično izjavil proti povratku Habsburgovcev. Polk je odgovoril, da ameriška delegacija zavzema isto stališče, kakor Jugoslovani in da bo podpirala politiko Čehoslovakov in Jugoslovancev v tem oziru.

p Italijanske intrige v Črnigori. Italijani so organizirali sistematičen pokret proti ujedinjenju Črnogore z našo državo. Pri tem se poslužujejo mladih Črnogorcev, katere prepeljujejo v Italijo in od tam uniformirane zopet v Črnogoro. Mobilizacija arnavtskih band je njihovo delo. Te bande ropajo po Črnigori, ubijajo ljudi in živino, požigajo in napadajo celo naše oblasti. Proti Italijanom bo treba nastopiti tako, kakor zaslužijo.

p Nacionalistično gibanje v Turčiji. Francosko časopisje ugotavlja, da se nacionalistično gibanje v Turčiji, zlasti v Anatoliji in azijskih provincah zelo razširja.

p Najnevarnejši napad na zvezo narodov. Ldu. Rotterdam, 15. avgusta. (DunKU.) „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ javlja iz Londona: Izjave v senatu o japonski nevarnosti v Ameriki so napravile zelo velik vtis. Te izjave so najučinkovitejši in najnevarnejši napad na Wilsonovo zvezo narodov. Izključno je skoraj, da se bo mirovna pogodba ratificirala brez omejitev. Ker noče Wilson poročati senatu o mirovnih pogajanjih, poizkuša senatski odsek za zunanje stvari doseči, da bo polkovnik House poročal senatu.

p Spopadi med Francozi in Nemci v Alzaciji. Ldu. Versailles, 15. avgusta. (DunKU.) Iz zelo cenzuriranega članka v „Populaire“ izhaja, da se v Alzaciji neprestano vršijo spopadi med vojniki in domačimi Nemci.

Realna gimnazija v Novem mestu.

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani je na utemeljeni predlog učiteljskega zbora tukajšnje gimnazije in na prošnjo občinskega zastopa ter starišev odredilo, da se državna gimnazija v Novem mestu preimenuje s pričetkom šolskega leta 1919/20 v realno gimnazijo, in sicer postopoma pričenši s I. do III. razredom.

Tako se je končno ugodno rešila ta zadeva, katero je bil naš občinski svet sprožil že l. 1912. Da bo občinstvo poučeno o ustroju te nove oblike naše gimnazije, hočemo v naslednjem podatki nekaj opazk o bistvu realne gimnazije.

Namesto grščine se bo poučevala kot drugi moderni jezik francoščina. Ta pouk se prične v jeseni v III. razredu. V ostalih razredih ostane v šolskem letu 1919/20 grščina obvezni predmet, a se v vsakem naslednjem letu zamenja s francoščino, tako, da se bo po preteku 6 let poučevala v vseh razredih od III. do VIII. francoščina. Poskrbelo pa se bo, da se bodo učenci lahko učili grščine kot neobveznega predmeta v posebnih tečajih.

Prostoročno risanje je bilo tudi doslej obvezni predmet v nižjih razredih. Tako ostane tudi posihmal. Nov predmet v V. in VI. razredu pa bo opisna geometrija, ki se prične poučevati, ko dospe realna gimnazija do te stopnje, torej čez dve leti. Tudi kemija se prične poučevati v VI. razredu kot poseben predmet. V ostalem pa ni bistvene razlike med sedanjo humanistično in novo realno gimnazijo. Glavna prednost realne gimnazije pa je ta, da se more abiturient takega zavoda posvetiti vsakršnim študijam na vseučilišču in na drugih visokih šolah brez posebnih predizpitov, da mu je torej odprtih več poti pri izbiri poznejšega poklica. Kdor pa se bo hotel posvetiti bogo-

slovnim študijam ali klas. filologiji ter zgodovini na vseučilišču, tomu se priporoča, da obiskuje grščino, ki se bo poučevala tudi na realni gimnaziji kot prost predmet.

V Sloveniji imamo doslej realno gimnazijo v Ljubljani. Kakor se poroča v listih, se osnujeta realni gimnaziji tudi v Celju, v Ptuj in v Velikovcu.

Tako stopi novomeška gimnazija v novo dobo svojega razvoja. Naj bi bilo to v prid vsem, ki bodo obiskovali ta zavod, naj bi izhajali poslej z zavoda mladeniči, ki se bodo posvetili tudi tehničnim in praktičnim poklicem, za katere se zahteva srednješolska izobrazba. In če doblimo v Novem mestu — mogoče še letos v jeseni — trgovsko šolo in če se razširi kmetijska šola na Grmu v kmetijsko srednjo šolo, kakor je v načrtu deželne vlade, bo Novo mesto nekako izobraževalno središče ne samo za dolensko stran, ampak marsikateri stariši tudi iz drugih pokrajin naše širne domovine bodo pošiljali svoje otroke rajši v naše malo mesto, kjer so prehranjevalne in vzgojevalne razmere vendarle ugodnejše, kakor v velikih mestih. Meščanstvu pa bo skrbeti, da bodo nudili dijakom udobnejša stanovanja; zlasti postane nujna zadeva, da se osnuje v Novem mestu Dijaški dom, kjer bi dobivali učenci pod vestnim nadzorstvom skrbno domačo vzgojo in dobro oskrbo. W.

Poziv na kongres Jugoslovanske Ujedinjene Omladine v Zagrebu septembra meseca 1919.

Tovariši! Vidovan leta 1914 smo proslavili na poseben način: Na Dunaju, v srcu bivše Avstro-Ogrske smo se zakleli, da zapalimo plamen revolucije za osvoboditev in ujedinjenje našega naroda. Princip je zaključil naš kongres.

Vojna nas je razkropila. A razkropljeni smo delali povsod za našo stvar — in od našega dela nas niso odvrnili niti bajoneti niti vislice, niti omahovanje malodušnežev in filistrsko nerazumevanje. Delali smo v sveti veri na našo veliko idejo — dokler jo tudi narod naš ni pripoznal za svojo in postal storilec revolucije. Tako se je osnovala svobodna Jugoslavija — naša ideja je zmaga.

A ne popolnoma, ne na zunaj in ne na znotraj. Še bo treba silnih naporov in mogočne volje, da se bodo rešila vprašanja na kulturnem, socialnem in gospodarskem polju — da bode Jugoslavija zdrava na znotraj in močna na zunaj. In mi, ki smo veliko delo započeli, smo tudi poklicani, da ga dokončamo. Zato sklicuje centralni odbor Jug. Ujed. Oml. kongres celokupne jugoslovanske omladine v svrhu, da se zaključi delo, započeto pred vojno in določi jasne smernice za bodočnost.

Brez vseh kompromisov bomo manifestirali na tem kongresu veliko našo idejo, ki nas je vodila doslej, idejo demokratsko in socialno urejene države, brez ozira na zgodovinske meje, tradicije in plemenske razlike in ustvarjanja jedinstvene moderne jugoslovanske kulture.

Predvsem je dolžna udeležiti se kongresa vsa omladina, ki je že pred vojno delala za našo idejo, da položi račun o svojem delu v dobi vojne in prevrata. Vsa omladina, ki se družijo okoli naših omladinskih listov, je dolžna sodelovati na tem kongresu. Prvi pot bomo zamogli govoriti jasno in odkrito. In sedaj moramo, da povemo javnosti, kaj smo hoteli in kaj hočemo.

Kongres se vrši v Zagrebu v drugi polovici meseca septembra; vse podrobnosti se bodo pravočasno objavile. Za vse podatke, ki se tičejo kongresa, naj se obrača na pripravljalni odbor, na naslov M. Bartulića, Zagreb, Trg I, br. 4.

Provizorični program za kongres je sledeči: Prvi dan referati o delovanju dijaštva med vojno. Drugi dan

manifestacija Jugoslovansitva. Tretji dan: skupni referat o današnjem položaju in programu skupnega omladinskega dela za bodočnost, kot podlaga diskusije, ki jo vodijo od posameznih društev odposlani govorniki.

Vsej jugoslovanski omladini bratski pozdrav. Centralni odbor JUO.

Dnevne vesti.

dn Prekmurje in primorski begunci. Pred nekaj dnevi mi je pravil nek železničar, da pošilja vlada uslužbenca tržaške državne železnice v večjem številu v Mursko Središče, najbrže z namenom, da takoj po okupaciji prevzamejo prekmurske železnice. Čimdalje razmišljam, timbolj mi ugaja misel, da bi se naši begunci sploh pričeli sistematično naseljevati v Prekmurju. Sedaj živijo raztreseni po vsej Sloveniji in se ne morejo nikjer udomačiti, ker posameznik, ki pride v tuj kraj, se čuti vedno tujca. Govorica, mišljenje, ves značaj ljudi, med katerimi živi, je drugačen, kot je bil vaju doma. V Prekmurju pa je prostora in zaslužka za vse naše begunce. Zemlja je rodovitna, podnebje ugodno — v kratkem se bo razvila živahna trgovina z Nemci in Madžari. Če pridejo na železnice primorski uslužbenci, na šole primorski — učitelji (goriška gimnazija in učiteljske naj se preneseta v Radgono), v civilno upravo in ostale urade primorski uradniki in se naselijo kmečke in obrtniške družine-begunci, kolikor mogoče kompaktno po prekmurskih selih in veleposestvih, ki pridejo v poštev pri razdelitvi — bodo naši primorski begunci našli v Prekmurju svojo drugo domovino in jo povzdignili kulturno in gospodarsko tako, da bode postalo iz nje to, kar je bilo Primorje in Goriška — cvet Slovenije.

dn Ponižno vprašanje na pošto in brzojavno ravnanje v Ljubljani. Dne 29. listopada 1918 so zapustili nemški poštne uslužbenci v Mariboru po tajnem dogovoru nenadoma urade z namero, da preprečijo ves poštni promet, ki je bil takrat precej obširen. Slovensko uslužbenstvo, kojega je ostalo komaj pičla četrtina, pa je zjednilo brez pomisleka vse svoje moči in zmoglosti, opravljalo službo z neutrudljivo požrtovalnostjo dan in noč ter popolnoma preprečilo namen omenjene stavke. Promet ni bil prekinjen niti za trenutek. Ta požrtovalnost je bila takrat vsestransko priznana, hvalilo jih je v laskavih člankih časopisje, občudovalo občinstvo. Zastopnik ljubljanskega poštnega ravnanstva jim je izrecno zagotavljal razum pohvale še izdatne nagrade za neumorno in uspešno delovanje. Kakor je omenjalo časopisje, obljubila je to tudi narodna vlada. Ker je vse to prineslo časopisje in ker je bila celo na Dunaju med uradništvom razširjena govorica, da so dobili jugoslovanski poštne uslužbenci kot nagrado trimesečno plačo, je javnost gotovo mnenja, da je dobilo prizadeto uslužbenstvo že davno dotične obljube, prav mastne nagrade. Da ne bo nesporazumljenja, bodi tukaj javnosti povedano, da še do danes ni nihče sprejel niti vinarja, niti kaknega drugega zadoščanja dotičnim obljubam. Uslužbenstvo ve sicer, da je dolžno posvetiti vse svoje moči v prid države; toda njegovo socialno stanje je po petletnem stradanju in obilnem trudu nepopisno bedno. Kdo bi mu torej zameril, če se je tem krčeviteje oprijelo one obljubljene bilke, ki bi mu vsaj nekoliko opomogla. Čakalo je mesec za mesecem. Ker se je dozdevno na merodajnih mestih na vse pozabilo, vložilo je v poštev prihajajoče uslužbenstvo v tej zadevi dne 18. aprila 1919 skoz pošto ravnanstvo v Ljubljani, to je uradnim potom ponižno prošnjo na pokrajinsko vlado v Ljubljani. Na to prošnjo še ni dobilo do danes nobenega odgovora. Kakor se je sedaj zvedelo, leži dotična prošnja še danes nerešena pri poštne ravnanstvu. Pred-

ložila se ni niti narodni vladi, na katero je naslovljena. Vprašamo torej pošto ravnanstvo: je li res, da leži dotična prošnja pri njem še danes nerešena? Če leži tam, zakaj se ni predložila vladi? Zahtevamo natančnega tozadavnega pojasnila. Do tega imamo pravico, saj smo storili najmanj ravno toliko, kot oni gospodje, ki se jim je ob prevratu vstelo kar čez noč po pet službenih let, ker baje drugače niso hoteli prevzeti službe, ko jih je klicala Jugoslavija, in ravno toliko kot oni, katerim se izplačujejo že osem mesecev izdatne dnevne dijete, s katerim pa moramo živeti pod popolnoma enakimi draginjskimi razmerami samo s to razliko, da je večina njih samcev, medtem ko mora večina nas preživljati še rodbino. — Prizadeto pošto uslužbenstvo.

dn Iz italijanskega ujetništva se je pred par dnevi vrnil naš rojak podpolkovnik g. Al. Sernec, doma pri Sv. Antonu v Slov. gor. G. Sernec se je vrnil lansko leto po 2000 km dolgem pešpotovanju iz Rusije, pa so ga kot zavednega Slovenca takoj zopet poslali na fronto: pri prevratu pa je bil z večimi drugimi zajet. Kot pristen sin slovenske Priekije poprej ni imel sreče, da bi bil služil v svoji slovenski domovini, ampak je bil čez 30 let na Češkem. Upamo, da ga bodo naše vojaške oblasti sedaj vsaj nekaj časa pustile v službi v ožji domovini.

dn Odkrita beseda o Zvezi vojnih invalidov v Celju. V celjski »Novi Dobi« priobčuje pod gorajšnjim naslovom g. V. Spindler dolg članek, iz katerega povzamemo sledeče: Shod invalidov na Gomilskem, prirejen od Zveze, je otvoril zagrizeni nemškutar iz Celja Filač, ki tišči svojo deco v nemške šole, velik prijatelj celjskih vsenemcev. Ta je zbrane invalide hujskal zoper jugoslovansko državo, zoper vlado, kateri pri delitvi nabranih darov za invalide ne zaupa, hvalil je cesarja Karla, ki mu je boljše plačeval podpore kot Jugoslavija itd. Glavni govornik pa je pri tej priliki izblebetal — tako je poročala »Straža« 20. julija in Zveza tega ni dementirala! — da se gre njim (socialistom) za 50 000 volilnih glasov invalidov. — Drugo: Zveza je doslej dala na svetlo razne knjižice in lepake. Zanimivo je, da so bile vse te publikacije doslej tiskane v nemški tiskarni, nekatere (kakor Koštomajeva brošura in razni plakati!) s tako sloveočino, da se človeku želodec obrača. — Toda vse to je morda še malenkostno v primeri s tem, kar moram v interesu invalidov napisati o denarnem gospodarstvu Zveze. Priredili so dve veselici v gostilni pri Čolnikih s tako velikanskimi pripravami, da so n. pr. samo za deske izdali krog 4000 K. Ne vem, koliko je na tem resnice, toda reklo se mi je da so vse priprave na stroških presegle 10000 K. Da pri takih ogromnih — seveda nepotrebnih! — izdatkih ni mogoče nikakšen dobiček, bo vsakemu razumnemu človeku jasno, in invalidi se bodo lepo zahvalili za krasno razsvetljavo, lampijone, »Benetkino noč« ter za podobne neumnosti, če Zveza in s tem seveda tudi invalidi nimajo od tega niti najmanjše koristi. Pomp in hopsa bota invalidom prokleto malo hasnila! — V interesu invalidov pa zahtevam od oblasti: 1. da po nepristranskih funkcijonarjih nemudoma da preiskati denarno poslovanje društva z ozirom na zgoraj opisana dejstva; 2. da takoj odstavi sedanji odbor in poveri začasno vodstvo Zveze nepristranskemu možu, bodisi uradniku, bodisi invalidu; 3. da takoj po končani preiskavi skliče občni zbor, na katerem se naj izvoli nov medstrankarski odbor.

dn Amnestija po zmislu ukaza z dne 5. junija 1919 je izvršena. Neprizadeto veliku številu nesrečnikov, ki so prišli v stik s kazenskimi zakoni, se je milostnim potom izpregledal ostanek kazni, veliki večini pomiloščencev cele kazni, vsem, ki so deležni amnestije, pa tudi vse posledice kazenske obsodbe. Pri deželni sodišču ljubljanskem je deležnih amnestije 749 oseb. Pri okrajnem sodišču ljubljanskem 534 oseb in pri še ostalih sodiščih v okoliših dež. sodišča ljubljanskega, izvzemši zasedeno ozemlje pa 268 oseb, skupaj torej samo v okrožju deželne sodišča ljubljanskega 1551 oseb. Od nesrečnikov, ki so bili obsojeni pri deželni sodišču ljubljanskem ali pa pri tem preganjani zaradi kaznivih dejanj, ne da bi bile prišle že do obsodbe, je deležnih milosti 260 tatov, 83 deležnikov tatvin, 12 ponarejalcev, 62 goljufov, 100 pretepačev, 88 javnih nasilnikov in 144 preganjancev radi drugih kaznivih dejanj. Od pomiloščencev je 566 moških in 183 žensk. Vse kazni na prostosti, ki so se imenovanim, kolikor so bili obsojeni, odpustile znašajo skupaj 111 let 2 meseca 27 dni, denarnih kazni pa se jim je odpustilo 2070 K. Te številke pa se nanašajo edino na pomiloščence pri deželni sodišču ljubljanskem, dočim nam druge podrobnosti o pomiloščencih pri okrajnih sodiščih niso natančneje znane, oziroma se niso še statistično obdelale.

dn Neukusnost. V včerajšnodanašnjem »Slov. Narodu« najdemo parče, v katerem se naznanja, da je tukajšnje sodišče razglasilo za mrtvega Karla Tauzherja, stotnika 27. peh. polka bivše c. in kr. avst. armade in graščaka, imetnika zaslužnega križca, signum laudis, železnega križca in turškega polumeseča. — De mortuis nil nisi bene — a živčim, ki dajejo po staro-aristokratski navadi slične mrtvaške oglase v javnost, povemo, da bi umrlega ohranili v lepšem spominu, če bi čitali mesto dolge vrste odlikovanj le Karl Taučar — mož poštenjak.

dn Dirka kluba slov. kolesarjev „Ilirija“ okrog jezera na Bledu se je vršila v petek kot zaključek športnih prireditev, prirejenih po Turist Office. Uspela je nad vse pričakovanje, tako v športnem kot v prireditvenem oziru. V športnem oziru so dosegli tekmovalci hitrostni rekord za to progo, kajti vozili so kljub slabi, ozki cesti, polni nevarnih ovinkov s hitrostjo 32-150 km. Startalo je 10 dirkačev. Prvi je prispel na cilj stari prvak Ilirije, g. Fran Ogrin, ki je prevozil progo 6 1/2 km v 12 min. 9 2/3 sek. ter dosegel s tem hitrostni rekord za to progo. Drugi je bil g. Rebolj, z 12 min. 10 1/2 sek., tretji g. Joso Pogačar z 12 min. 22 2/3 sek. Sledili so gg. Kastelic, Marčan, Šiškovč in Nosan, ki so prispeli vsi v maksimalnem času na cilj. Trije dirkači so imeli malo nezgodo, ki jim je onemogočila nadaljno tekmovalstvo. Nešteto občinstva je z največjim zanimanjem sledilo interesantni dirki, ki je imela osobito pred ciljem najlepše momente v zadnjih bojih za prvenstvo. Za red je bilo izborno preskrbljeno, za kar gre osobita zahvala požarni brambli iz Mlinskega in Bleda ter sosednim in domačim orožnikom.

dn Slov. planinsko društvo opozarja obiskovalce Triglavskega pogorja, da so vse kočje najboljše preskrbljene z jedjo in pijačo. Dobi se v njih vse, celo sveže meso in to razmeroma po nizkih cenah. Sedaj, ko je sneg domalega izginil in so vsa pota popravljena, je obisk našega orjaka Triglava docela netežaven in nenevaren. Tudi pot mimo Sedmerih Triglavskih jezer k Zlatorogu ob Boh. jezeru je popravljen in je to ena najromantičnejših partij v naših gorah. Sl. planinsko društvo ima ravnatko oskrbovane vse nemške kočje, Dežmanovo, Marije Terezije in kočjo pri Sedmerih jezerih.

dn Polet čez Alpe. Zračna letalca Comte in Mittelholzer, ki sta v nedeljo preletela Alpe in pristala za nekaj ur v Lausani, in odondot letela naprej proti Belinzoni, sta se v ponedeljek zopet dvignila v Belinzoni, da poletita preko Lugana, Lukmanskega sedla in Glarniša nazaj do izhodišča svojega poleta. Skupno sta preletela preko 1200 km.

dn Brezalkoholne restavracije. V Curihi, mestu z nad 200.000 preb. je tamošnje gospejno društvo v teku zadnjih 18 let otvorilo 12 brezalkoholnih restavracij, katere domačini in tujci kar najboljše obiskujejo. Restavracije,

izmed katerih se jih nahaja sedem v lastnih hišah, so vse moderno in udobno opremljene. Temeljna načela teh podjetij so: točna in hitra postrežba; največja snaga v vseh prostorih, od daja le svežih in dobrih jedil ter zdravju koristnih brezalkoholnih pijač po nizkih cenah; prepoved napitnine in kajenja v gostilniških prostorih. Vodstva se po največji možnosti ozirajo na želje gostov. Vsakokratni naročilni listek za obed prve, druge ali tretje vrste se kupi vnaprej pri blagajni ob vходу. — Osobje obstoji iz dobro izšolanih in moralno neoporečnih žensk. Teh 12 podjetij, kjer je zaposlenih 400 samostojnih gospe in gospodičen, poseti dnevno do 11.000 oseb, kar znači na leto štiri milijone obiskovalcev. — Podobna restavracija se nasaja v Gradcu na Škofovem trgu št. 2. — Ali bi ne bilo mogoče v interesu domačinov in v interesu tujkega prometa ustanoviti v Ljubljani več modernih brezalkoholnih restavracij po švicarskem vzorcu?

dn Žganje so začeli prvi kuhati v 9. stoletju arabski zdravniki ter ga hranili v lekarnah med strupi. Ob času 30letne vojne (l. 1618—1648) pa je prešlo v javne prodajalne. V naše kraje so zanesli žganje najbolj francoski vojaki. V 19. stoletju pa se je žganje strahovito razširilo, vporablja se ga kot vsakdanjo pijačo, zdravilo, hranivo, krepčilo ter „duševno tolažilo“.

dn Društvo zasebnega uradništva Slovenije rabi večje število izvežanih bančnih uradnikov slovenske narodnosti. Reflektanti usaj se oglašijo ali pismeno ali ustmeno v društveni pisarni Poljanska cesta št. 3 v Ljubljani, ker bodo dobili potrebna pojasnila. Odbor.

dn Beguncem. Begunci, ki imajo kak tisočak prihranka in se žele stalno naseliti v Jugoslaviji si lahko nakupijo po ugodnih cenah zemljišča v lepih, zdravih, rodovitnih in kulturnih krajih blizu železnice. V dotičnih krajih rase tudi trta. Naseli se lahko po več družin skupaj. V poštev pridejo v prvi vrsti le revnejši begunci, taki ki v svoji pravi domovini nimajo toliko nepremičnega posestva, da bi se jim izplačalo, oziroma da bi jim sploh kazalo vrniti se domov, dalje rokodelci in mali obrtniki. Pojasnila daje Begunski sosvet v Ljubljani, Pražakova ulica 3.

Ljubljanske vesti.

1 General Smiljanič se vrne v Ljubljano. Po skoro trimesečni odsotnosti se vrne general Smiljanič v ponedeljek, 18. t. m. ob 20. uri zopet v Ljubljano. Po dovršenih predpripravah je general Smiljanič zapustil dne 27. maja s svojim ožjim štabom Ljubljano. — Vodil je osebno naše operacije za osvobodjenje slov. Korotana. Od teh operacij so nam še dohro v spominu zmagoviti pohodi posameznih odredov, pri katerih so tekmovali v strajnosti in junaštvu sinovi vseh delov naše zedinjene kraljevine. Moč našega orožja se je izkazala v obširnem ozemlju, ki smo ga zasedli. Odlok vrhovnega vojaškega sveta v Parizu nas je primoral, da smo Človec zapustili in se umaknili malo nad dva kilometra. Stojimo južno od Celovca in 3 kilometre pred Beljakom. Da je vsa ta pokrajina v naših rokah, se imamo zahvaliti v prvi vrsti požrtvovalnemu vodstvu generala Smiljaniča, ki je kot zadnjo nalogo še izvedel dne 12. t. m. zasedenje Prekmurja ter s tem vpletel nov biser v sestav Slovenije. Pokazimo zaslužnemu generalu svojo hvalečnost s tem, da ga ob njegovem prihodu v kar največjem številu pričakujemo na glavnem kolodvoru.

1 Naše tobakarne. O nastavljanju pred tobakarnami, o verižništvu s tobakom in podobnem smo pisali že zadnjič. Danes moramo omeniti nepravilnost, da so tobakarne odprte od 8. do 12. in od 18. ure, tedaj ravno ob času, ko so delavci na delu in jim ni mogoče, da bi se preskrbeli s tobakom, ki so ga vredni bolj kot postopači, ki se imajo čas nastavljanju od

tobakarne do tobakarne. Ali bi ne mogli trafikanti urediti tako, da bi tudi delavci dobili priliko, da si kupijo tobaka, ko so bili cel dan trdo zaposleni pri delu? To bi morali upoštevati!

Iz pisarne dramskega gledališča. Vsi angažirani člani, administrativno in tehnično osebje, naj se javijo v pondeljek 18. t. m. ob 10. uri v dramskem gledališču k skupnemu sestanku. — Vodstvo drame.

Iz pisarne dramskega gledališča. Vsi angažirani člani, administrativno in tehnično osebje, naj se javijo v pondeljek 18. t. m. ob 10. uri v dramskem gledališču k skupnemu sestanku. — Vodstvo drame.

I Električna zadruga v Spodnji Šiški. Pripravljali odbor imenovane zadruge opozarja tem potom posestnike v Sp. Šiški, da se vrši še danes 17. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne vpisovanje članov k zadrugi.

I Koncert. Od danes naprej se vrši v kavarni Narodnega doma vsak večer koncert salonskega orkestra. Vstopnina prosta.

I Zatekel se je mlad lovski pes, temnokostanjeve barve. Dobl se za gradom št. 3.

I Izgubila sta se dva mala ključka. Najditelj se prosi, da jih odda v trgovini Agnola na Dunajski cesti.

Dopisi.

d Gorje. Gasilno društvo priredi veselico v proslavo svoje 25. letnice dne 17. avgusta. Ob 11. uri bo maša, potem nagovor na člane, ki so že 25 let pri društvu. Ob 15. uri velika veselica v gostilni g. Vinkota Jana v Spod. Gorjah z zanimivim sporedom.

d Vič-Glince. Za veselico prost. gasil. društva, katera se vrši danes na prostornem senčnatem vrtu g. Novaka (pri Ani) na Viču so vse priprave v polnem teku ter bode slavno občinstvo glede postrežbe, kakor tudi zabave vsestransko najbolje preskrbljeno. V nedeljo prijatelji društva vsi na Vič.

Kočevje. Narodni delavci v Kočevju so hudi trn, ki se je vbedel v mogočno peto dunajskega podjetnika A. Kajfeža. Kar naenkrat mu je njegova narodnost postala silno sitna stvar, katere bi se na vsak način rad znebil. Zato tudi izjavlja, da morajo njegovi delavci postati internacionalni soc. demokrati. On si res domišlja, da živi še v dobi, ko so lahko delavca izjemale razne pijavke. Ne more si predstavljati, da še delavčevega dela ne plača, kaj še, da nima pravice od delavca zahtevati za bore groše še njegovega političnega prepričanja. Danes, g. A. Kajfež, to vam našepnemo na uho, je delavec toliko zaveden, da ve, da prodaja svoje delo ravnotako kot Vi svoje deske, samo da on ne zahteva za to svoje delo neprimernih cen. Vseled meznega gibanja, ki ga je povzročila premala plača in dvanajsturno delo v Kajfeževem obratu, pa je zavrela možu kri in čuje, on prepoveduje vstop v javni lokal, t. j. svojo gostilno, predsedniku podružnice NSZ. Mi nimamo prav nič proti temu, ako g. A. Kajfež svojo gostilno sploh zapre, saj bi bilo pravično, da bi tudi drugi kaj zaslužili in ne samo vse Kajfež in zopet samo Kajfež. Dokler pa še Kajfež drvi za vsakim vinarjem, bo moral že potrpeti, četudi kak, njemu neljub gost sploh hoče prestopiti prag njegove gostilne. Torej le potrpljenje. Grozno pa tudi boli moža, da se kočevski Sokol ne mara valjati po trebuhu pred njegovo milostjo in iskati pametnih idej pri njegovem svaku, odvetniškemu pripravniku in soprogi, posestnici vile in gozdov. Svoj vedno na stečaj odprti možnjček je kar mahoma zaprl in Sokolu so bile s tem polomljene prejšnje peroti. Tako so si mislili namreč oni, ki niso niti Kajfeža niti Sokola poznali. Pravi poznavalec razmer pa so Sokolu takoj čestitali, da se je otresele te podpore, kajti prebitek veselice bi bil gotovo manjši, ako bi moral iz donosa veselice plačevati pristojbine za izposojene narodne noše, v katerih bi Kajfeževa rodbina pri tej prireditvi paradirala, kot so morali te stroške nositi kočevski Slovenci pri svoji prvi prireditvi dne 2. marca t. l. In tudi napit-

nine raznim Kajfeževim uslužbencem bi morali, kot pri prej imenovani veselici, kriti iz svojega. Seveda vse le za večjo slavo Kajfeževe in Sajovičeve rodbine. Lepa hvala. Časi, ko ste mislili, da s par stotaki v žepu in jezičnim dohtarjem v žlahti kupite lahko ves svet, so tudi že minili in se nikdar več ne povrnejo. To ste čisto dobro pogodili. Samega sebe in Sokola ste obvarovali škode. Kakšen jok pa bi tudi bil, ako bi od 200.000 kron čistega dobička, o katerem govore vaši otroci, da ste jih iz Trsta, po prodaji 29 vagonov lesa, prinesli seboj, odpadla kaka kronica. Potem bi šele bilo vpitja, da Vas bodo vaši delavci popolnoma uničili. Drugič več. Za danes hočemo le še pripomniti, da Vas tudi kočevski nemčurji ne bodo mogli ubraniti pred sodbo javnosti, in če bi jim magari proti svoji navadi odprli svoj stisnjeni možnjček na stečaj, bodi si za Schulverein ali pa Südmarko. Zato hočemo temeljito poskrbeti mi, pritepeni — delavci trpin.

d Polzela. Ciril in Metodova podružnica priredi v nedeljo 17. t. m. ob pol 15. uri (pol 3) veliko ljudsko veselico na starem gradu (Komenda) s sledečim sporedom: 1. Bucek v strahu, burka, a) Najboljša šalivca, Žan in Jan, b) Drzna zračna akrobata, Žan in Jan, c) Brežični telefon, najnov. iznajdba, Žan in Jan, d) Opretna pevca, brata Joahim in Longin. 2. Variete-točke: e) Najslavnejši imitator vseh živali in glasbe, Kurkanst, f) Originalna češko-šumavska duduška družba, Rihundikur, g) Umetno žvižganje, Cizjan. 3. Srečolov, šalivca pošta, vedeževalka, ribji lov, ples, konfeti itd. Sotori za kavo, pecivo, pivo, vino, buteljke, topla in mrzla jedila itd. Za prenočišče je skrbnjeno. Svirajo dve godbi. Nastopi kompletni Celjski pevski zbor NSZ pod vodstvom g. prof. Beraniča. V „gaju zaljubljenec“ svira posebna godba na lok.

d Celje. „Klub slovenskih kolesarjev v Celju“ vabi vse cenjene člane in prijatelje kolesarskega športa na sestanek, ki se vrši v torek dne 19. t. m. ob 20. uri (8. uri zvečer) na vrtu gostilne Branibor v Celju. Kolesarji! udeležite se sestanka polnoštevilno.

d Ptuj. V soboto, dne 9. avg. 1919 je bila slovesna otvoritev prve slovenske kavarne „Balkan“ v Ptuj. Najemnik je gosp. Janko Vučak, rojen Ptujčan, dober Slovenec, katerega že občinski o dolga leta pozna kot inteligentnega, pridnega in marjivega moža. Lokali so bili napolnjeni, da niti ni bilo mogoče dobiti prostora. Igrala je ptujška mestna godba in občinstvo se je dobro zabavalo.

d Ptuj. (Nasvet ptujskemu mestnemu uradu.) V Ptujskem listu se opozarja na nepravilnosti v javnih napisih in opozarja interese, kateri sami niso dovolj podkovani v slovenski gramatiki, naj se obrnejo za nasvet na mestni magistrat ptujski. Ali pa isti ne vidi, da se na gimnaziji še vedno blišči v zlatih črkah napis: Kaiser Franz Josef Gymnasium. Menda vendar ne čaka povratka Habsburgovcev — ker potem bo pač otemnel njegov zlati sijaj, predno jih boče dočakal.

d Iz Sv. Lenarta v Slov. goricah. Tihotapcem in verižnikom se povsod dobro godi. Tudi pri nas jih imamo. Glavar jim je renegat J. Dimnik s svojimi sinovi. Pred vojno siromak, se danes vede kot graščak: ima šest konj, pekarijo in trgovino. Sinovi so trgovali leta 1917. in 1918. z živino, prašiči in konji, danes verizijo z vsem. Cele vagoni soli so pripeljali iz Nemške Avstrije in jo prodajajo tu po sramotni ceni 3 K. Prej so vedno zatrjevali, da so Nemci, sedaj pravijo, da jim je vseeno, da znajo tudi „windisch“. Potrebno bi bilo, dati narodnega izdajico pod nadzorstvo in njegove švabske otroke poslati v blaženo domovino lačenbergerjev.

d V Guštajnu na Koroškem se je ustanovila podružnica Sokola, ki bo imel pri nas težko a tudi hvalno delo. Kot ustanovnika sta pristopila kot prva g. France in Andrej Oset. Posnemajte!

Kulturni pregled.

kl Nobelova nagrada za literaturo. Švedski časopisi poročajo, da je letošnja Nobelova nagrada za literaturo nakazana pisatelju Kuntu Ham-sunu.

kl Jugoslovanski konservatorij „Glasbene Matice“ v Ljubljani, ki se ustanovi v prvih oddelkih letos v jeseni, bo nudil v svoji popolnosti mladini umetniško izobrazbo v vseh strokah glasbe in igralske umetnosti. V svojih oddelkih bo obsegal:

1. šolo za vse glasbene instrumente:

klavir, orglje, gosli, vijolo, čelo, kontrabas, flauto, obos, klarinet, fagot, rog, trobento in pozavno v šest do sedem letnikov;

2. šolo za glasbeno teorijo, ki obsega elementarno teorijo, harmonijo, kontrapunkt in kompozicijo z njenimi pododdelki za izobrazbo kapelnikov, opernih in koncertnih dirigentov, pevovodij in glasbenih učiteljev v šestih do sedmih letnikih.

3) šolo za izobrazbo v solopetju za koncert in opero v šestih letnikih.

4. operno šolo v treh letnikih.

5. dramatično šolo v treh letnikih.

Konservatorij naj bo kulturno svetišče glasbene, operne in dramatične umetnosti. Osamosvoji, pospešuje in z vso skrbnostjo naj goji svojo jugoslovansko glasbeno kulturo do najvišje popolnosti, ki bo mogla tekmovali z vsemi svetovnimi kulturnimi narodi.

Potreba ustanovitve jugoslovanskega konservatorija je postala nujna. Jugoslovanski narod v vseh imenih, v Srbiji, Hrvatih in Slovencih ima veliko nadarjenost za petje in glasbo. To je dokazal pri vseh treh plemenih odkar se je mogel kulturno razvijati. Talentov je bilo obilo povsod, visokih šol za umetnost pa ne. Pri Slovencih se je v zadnjih desetletjih z delovanjem „Glasbene Matice“ izobrazilo precejšnje število talentov do uglednih umetnikov. Temelj jim je položila „Glasbena Matica“, po dovršenih matičnih študijah pa so izpolnili svojo izobrazbo na konservatorijih v Pragi, na Dunaju itd.

Potrebujemo umetnikov: pianistov, violonistov, čelistov, solistov; konservatorično izobraženih glasb. učiteljev za vse predmete po glasbenih šolah, gimnazijah, realkah, učiteljskih, licejih, meščanskih šolah; v društvi pevovodij; v gledaliških kapelnikov in korepetitorjev, za koncerte koncertnih dirigentov itd. Resno delujoči konservatorij bo mogel lastne nadarjene državljanke izobraziti in podati svojemu narodu.

Gojitev in izobraževanje orkestralne glasbe je za obstoj in delovanje vseh opernih, gledaliških in vojaških orkestrov v celi Jugoslaviji absolutno potrebna, da ne bomo vedno navezani na import tujih državljanov. Tudi naši talenti naj se posvetijo karieri orkestralnega glasbenika. Brez te izobrazbe ne bo mogla procvitati ne gledališka ne simfoniška umetnost v Jugoslaviji.

Prav ista potreba se kaže glede opere.

Ustanovitev operne šole je nujno potrebna. „Glasbena Matica“ je v tej stroki dosegla že mnogo uspehov (Betetto, Križaj, Rijavec, Polakova, Thalerjeva, Lovšetova, Devova), še več pa bo dosegla, če se omogoči ustanovitev popolne operne šole združene s konservatorijem. Vsa operna gledališča v Jugoslaviji so v glavnem navezana na domače operne moči.

Enako nujna, če ne še večjega pomena, pa je ustanovitev dramatične šole. V celi državi ni niti ene, sistematično urejene. Vse igralske moči so se izobrazovale le autodidaktično po poti realne prakse na gledaliških in v potujočih družbah. Ta način izobrazbe pa je težak in nesiguren ter često uničuje eksistence. Brez lastnega konservatorija bi naši veliki talenti ostajali le podrejeni.

Že iz teh kratkih opazk je potreba ustanovitve konservatorija razvidna, utemeljena in nujna.

M. Hubad.

Sokol.

s Ljubljanski Sokol priredi dne 31. t. m. popoldne javno telovadbo na prostoru pred državnim kolodvorom.

s Delni zlet Slovenske Sokolske Zveze se vrši 21. septembra t. l. v Ljubljani, na kar bratska društva ozioroma župe opozarjamo.

s IV. zlet Gorenjske sokolske župe se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. v Borovljah. Ta dan vozi iz Ljubljane v Borovlje in nazaj poseben vlak; čas odhoda, prihoda in vozne cene se objavijo pravočasno v listih. Bratska društva prosimo, da opuste ali odlože za ta dan nameravane prireditve in se udeležijo prvega večjega sokolskega zleta na Koroškem polnoštevilno. Število udeležencev, ter naročilo voznih listov in obedov naj se javi najpozneje do 20. avgusta predsedstvu Gorenjske sokolske župe v Kranju. Brate Sokole in slovensko občinstvo vabimo, da poseti naš zlet in tako manifestira za veliko misel narodnosti in demokracije.

Zadnje vesti.

Slovanska nesloga. — Poljska predloži Čehoslovaški ultimatum.

LDU. Varšava, 16. avgusta. (ČTU.) Vojska in narod sla pozvala poljsko vladu, naj predloži čehoslovaški vlad ultimatum, in sicer v imenu poljske armade. Tudi vodilni politik Nimojeuski meni, da se je s Čehi treba pogajati edinole z orožjem v roki.

Poljaki začeli ofenzivo.

Ldu. Amsterdam, 15. avgusta. (DKU.) „Times“ javljajo iz Varšave, da so Poljaki začeli v Voliniji ofenzivo.

General Graziani guverner v Bolgariji.

LDU. Bukaresta, 16. avgusta. (ČTU.) Rumunski tiskovni urad poroča: Poveljnik ententnih podonavskih čet, francoski general Graziani je imenovan za guvernerja v Bolgariji, za poveljnika zavezniških čet na Bolgarskem general Chretiom in za načelnika generalnega štaba general Chlaudel.

Italijanske čete na Madžarskem.

Ldu. Dunaj, 16. avgusta. (ČTU.) „Neue Freie Presse“ poroča: Kakor smo izvedeli, se bodo italijanske čete poslane na Madžarsko. En pehotni polk je šel danes na potu na Madžarsko skozi Inomost; polk je baje namenjen za Budimpešto.

Nevarnost preobrata v Italiji odstranjena.

LDU. Curih, 16. avgusta. (ČTU.) Zastopnik lista „Times“ je izvedel od krogov vodilnih delavskih zvez, da hočejo sedaj revno Italijo pripraviti do dela in prepričati nadaljne stavke. Potrjuje se, da stavke nimajo več političnega značaja. Nevarnost preobrata, ki je tekem zadnjih stavk parkrat pretila, je, kakor vse kaže, popolnoma odstranjena.

Splošna stavka v Egiptu.

Ldu. Amsterdam, 16. avgusta. (DunKU.) Angleški listi javljajo iz Kaire, da preči v Egiptu izbruhnila splošna stavka. V Aleksandriji že stavkajo delavci po ladjedelnicah, v Kairi pa železničarji.

Listnica uredništva.

Sv. Jakob v Rožu, Borovlje: Pri obćimo v torek. Trebnje: Nastopite pravno pot. Vsi rokopiši naj se pošiljajo izključno le na uredništvo in ne na posamezne urednike.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Opozorjamo belgrajske Slovence, da se v Beogradu prodaja „Jugoslavija“ pri gosp. Tihomiru Mladenoviću, Cvetni trg.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K,
vsaka nadaljnja beseda 30
vtr. - Dopisovanje in žanirne
ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Drva, bukova, suha, la
gorenjska, po K 50 meter,
dokler traja zaloga, prodaja
Sebotnjak v Kolodvorski
ulici 31. 1168

Prodajam po ceni moške
hlače, kitaro, daljnogled, teh-
nico, zlato žensko uro, malo
množino jedinega orodja, ter
jedno srebrno cigaretno dozo.
Naslov v upravi. 1157

Priporoča se partija dam-
skih nogavic, bel in črn su-
kanec znamka pismo in ve-
riga pri tvrdki Jos. Petelinc,
Ljubljana.

Prodaj se, zelo dobro
ohranjena kompletna spalna
oprema Stari trg 22/I. 1186

Prodajam različne štalaze,
peči železne, kartone velike
in male ter večjo množino
dvojnatih ovrtnikov štev.
37 in 38. Ponudbe pod „tr-
govina“ poštno teče Ljub-
ljana. 1184

4 avtomobilne zračnice
895 krat 135 na prodaj, sko-
raj popolnoma nove. Naslov
pove vredništvo. 1183

Prodajam Goerzov trieder
6 krat povečava. Naslov v
upravi. 1179

Kupi se:

Kupujem smrekov les,
jelka, hrastov in bukov bodi
si okrogel ali rezan. Cene za
les naložen v vagon se naj
naznaujo na V. SCAGNETI,
parna žaga za drž. kolodvor-
om v Ljubljani. 419

Rezan in okrogel les,
ogljje, tramove, drva, kupu-
jem vsako množino. L. Re-
bolj, Kranj. 1167

Kupi se takoj manjše po-
sestvo s prijazno lego blizu
železnice v ljubljanski oko-
lici, na Gorenjskem ali Do-
lenjskem. Hiša in gospodar-
sko poslopje mora biti v
dobrem stanju. Ponudbe pod
„Prijazno posetje“ se pro-
sijo na Anončno ekspedicijo
Al. Matelič, Ljubljana. Kon-
gresni trg 3.

Vinske sode 50-500 l
vsebine kupim. - Ponudbe
na upravlštvo pod „Vinski
sodi“. 1164

Sveže maline se kupujejo
v vseh množinah. Ponudbe
na: Destilacija esenc, in iz-
delovanje sokov. Potnik Sre-
čko, Ljubljana, Stomškova
ulica 27.

Kupi se vsaka množina
bukovih in hrastovih drv.
Množina in cena naj se v
ponudbah označijo. Malen-
šek M. Maribor. Posredovalci
dobe provizijo. 1180

Flavto z 12-15 zaklop-
kami kupim. Ponudbe pod
„Flavto“ na upravo. 1482

Službe:

Iščem službe plačilnega
natakarja. Ponudbe pod kav-
cija 5000 K. 1158

Ugledna slovenska obl-
telj na Hrvatskem išče so-
barico, marljivo, dobro in
pošteno. Nastop takoj. Po-
nudbe na naslov: Franja
Jakli, Karlovac. 1181

Razno:

Francoski tečaj otvori
diplomirana učiteljica. Pra-
žakova ulica 10. III, desno. 1173

Popravila žepnih ur in
zlatnine sprejema F. CUDEN
sin, nasproti glavne pošte v
Ljubljani. 925

Boljše stanovanje s hrano
se išče za 16 letnega fanta.
Pismene ponudbe: Portir
Hotel Union Ljubljana. 1187

Gospodična išče sobo
za takoj, če mog. v bližini
Starega trga. Ponudbe pod
„Takoj“ na up. I. 1185

Dopisovanje in**ženitne ponudbe**

Trije mladi Koroški Slo-
venci želijo dopisovanja s
tremi inteligentnimi ne čez
22 let starimi srčkanimi go-
spicami. „Fotografije.“ Pod
troperezna deteljica na upra-
vo lista. 1188

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg
Izvršuje tiskovine vseh vrst, ka-
kor: časopise, knjige, brošure,
cenike, lepake, letake, vsporedne,
tabele, računske, kuverte in plem-
ski papir s firmo, vizitke, na-
slovnice, računske zaključke in
vsa v to stroko spadajoča dela
okusno in ceno.

Poziv, oziroma svarilo!

Dotično gospodično, ki
o meni raznaša lažnjive in
in docela izmišljene vesti po
Novem mestu in okolici, po-
zivam, da z tistimi takoj pre-
neha — če ne govori sodnika!
Novo mesto, dne 13. avg. 1919.
Fran B.

Tapetnik in dekorater**M. ZOR**

Bleiweisova cesta poleg dež. vlade
se priporoča v napravo žim-
nic, vzmetnih žimnic, divanov,
otoman, dekoracij, zastorov
in tapetiranja sob, katera
dela izvršuje priznane solid-
no in po nizkih cenah. Prosi
blagohotnih naročil.

V najem

vzamem hišo s 3 do 4 so-
bami, malim posestvom, ka-
tero želim pozneje kupiti. Po-
nudbe na upravnštvo Jugo-
slavije v Celju pod „Hiša“.

POZIV!

Vse one gospode, ki so
bili leta 1914-1915 radi
srbofilnega mišljenja in-
ternirani na ljubljanskem
gradu, prosim da mi spo-
ročijo njih sedanja biva-
lišča glede važnega do-
pisa.

Peter Strel,

bivši narednik na ljubljans-
kem gradu, sedaj
v Mokronogu.

Za usnarje

se dobi

smrekovo čreslo

pri lesni industriji
v Celju.

POZIV!

Gda. Sch., potnika, kateri
prodaja „Hif“ kremo vabim,
da se nemudoma zglasti pri
meni glede nadaljnjih infor-
macij.

Oroslav Črtalič

Ljubljana, Resljeva c. št. 20.

Živo apno, zidno in**strešno opeko**

-- v celih vagonih --
ponuja

„Ljubljanska komerci-
jalna družba z o. z.“

Ljubljana, Bleiweisova
cesta 18 (nasproti liceju.)

Angleška**čudatvorna mast**

hladi, čisti, mehča
izvlači tuje tvari-
ne, prepreči za-
strupljanje krvi
in operacije.

Vpošilja samo proti predpla-
čilu franko K. 8-80 za 1 dozo.
Lekarna Thierryja v Pregra-
du, glavna zaloga v Ljubljani
R. SUŠNIK, Marjin trg št. 5
in vse druge lekarne.

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato

zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine
po najnižjih cenah. Postrežba
točna in solidna.

Kavarna, Balkan

v Ptuj

vljudno priporoča cenj. občinstvu pristna vina,
vsak dan sveže pivo, sladoled itd. - Vsak
večer koncert. - Postrežba točna in solidna.
- Poleg kavarne restavracija in sobe za tujece.
Na obilen obisk vabi

Janko Vučak.

1 mizar

ki je vajen izdelovanja
zabojev in

1 tovarniški**klepar**

se takoj sprejmeta.

Ponudbe je nasloviti na
„Kranjska tvornica že-
ljeza i bravarске robe
v Kamniku“.

Slivovko

prvovrstno pristno

blago ima v zalogi

Rudolf Zorè & Ko.,

Ljubljana.

Pisalni stroj

se takoj prodaja.

Informacije pri Splošni
zavarovalni posredoval-
nici, Gledališka ul. 7/III,
od 3.-6. pop.

! POZOR!

Naznanjam vsem c. od-
jemalcem, da imam edino
jaz glavno zalogo in za-
stopstvo 40% voskove
„HIF“ kreme za celo Slo-
venijo in za koju jamčim.
V slučaju, da pride blago
pokvarjeno na določen
prostor, ga vzamem nazaj.

Se priporoča

Oroslav Črtalič,

Ljubljana, Resljeva c. 20.

Prodajam**2 luksus****avta**

oba v dobrem stanju.

Naslov pove upravnštvo.

Dr. Fr. Virant,

specijalist za kožne in
vener. bolezni

ordinira od 14. do

15. ure na Miklo-
šičevi cesti 18/II.

Razkrinkani Habsburžani.**Moja preteklost.**

Priznala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in
njena dvorna dama.
(57. nadaljevanje.)

Začela sem spravljati svoje reči skupaj — vse
samo, da si preženem nedobrodošle misli. Zdaj
sem bila trdovratna in sem sklenila, da ne podam
cesaričini zastopnici prav nikakega obvestila. Na-
meravala sem bila poslati jekleno skrinjico cesarici,
da stori z njeno vsebino, kar bi se ji najbolj pri-
merno videlo; trpela sem, ker se mi je njeno rav-
nanje videlo nepravilno, in sem sklenila, da bom
ravno tako nepopustljiva, kakor teta. Ničesar ne sme
izvedeti od mene.

Tisi hip se je vrnila Jany ter mi je izročila
posestnico, rekoč: »Njegova ekselencija grof Andrassy
je zunaj ter bi rad govoril z gospo grofico.«

Pohitela sem k vratom. Bila sem prevesela —
grof Julij Andrassy! Kakšna dobra sreča ga je pri-
vedla k meni? Bil je moj najboljši prijatelj izza
mojega prvega prihoda v Avstrijo in jaz sem vedno
vanj zaupala, kadarkoli sem bila v Odbliži v kakem
težavnem položaju.

Grof je bil obsojen na smrt vsled odlične vloge,
ki jo je igral v ogrski vstaji l. 1848, a bil je po-
milostčen in je sledaj postal državni kancler. Grof
Andrassy je sicer že pred mnogo leti zapustil to
svoje mesto, vendar je bil v zelo prijateljskem raz-
merju s cesarjem, in teta mu je popolnoma zaupala.
Kakor hitro sem uzrla njegov prijazni obraz in poštene
oči, sem takoj čutila, da sem imela pravega prijatelja
pred seboj, in z radostnim vzklikom sem ga prišla
za obe roki.

»Uboga moja grofica Marija,« je rekel grof
prijazno; »tako strašno mi je hudo, videti vas v
tako žalostnih okoliščinah; vendar ne izgubite po-
guma; morda se vse popravi.«

Sedla sva. Nato sem ga vprašala: »Povejte
mi, ali se je teta omeščala? Oj, recite, da me želi
videti.«

On pa je zmajal z glavo. »Žal, da ne. Njeno
veličanstvo je v tako bednem stanju, da je nemo-
goče, razumno govoriti z njo; vendar morebiti po-
zneje... na vsak način pa povejte meni resnico.
Kako ste mogli biti tako graje vredni, da ste postali
zaupnica prestolonaslednikova? Nikdar ne bi bil
verjel kaj takega.« V hipu sem postala zakrknjena.
»No, kaj pa me obločujejo? Vedno sem ljubila teto
in bila poslušna njenim željam. Zakaj se tako srdi
ne da bi poslušala z moje strani cele zgodbe?«

»Cesarica misli, da ste vi in baronica Večera
skupno delovali in pospeševali Rudolfovo nagnenje
do Marije.«

»Sveta nebesa!« sem vzklisknila. »To je pa že
preabotno!«

»Vsekakor,« je odgovoril grof resnobno, »pa
je bila vaša dolžnost, takoj obvestiti cesarico, ko
ste izvedeli, kaj se godi.«

»Kaj pa sem mogla storiti? Teta je sama kriva
za posledice moje vzgoje. Ona sama me je vedno
učila, da ne smem nikdar prelomiti enkrat dane be-
sede ter mi je velela, da moram biti posebno dis-
kretna v ljubavnih zadevah. Izvrševala sem samo
njene lastne nauke. Bila sem tako neopametna, da
sem dala Rudolfu obljubo in od te nisem mogla
popustiti. Ko sem ga grajala, se mi je smejal. Da,
grof Andrassy, ponavljam, smejal se mi je, vi pa
povejte cesarici, kaj je rekel njen sin. Sicer ni pri-
jetno, toda jaz nočem, da bi me krivo sodili. Od
kedaj pa,« je rekel Rudolf, »si se naučila igrati vlogo
svetnice? Ti si pa res prava, da bi mi govorila o
časti ali udanosti. Ti, ki si bila donjšavka zdrh
za mojo mater!«

»Nobene besede več, grofica.«

»Ne, le poslušajte. Bila si donjšavka za mojo
mater izza svojih dekliških let, in vendar se drzneš
govoriti o npravnosti meni ti, ki te ni vest pekla,
da si pomagala in gledala, kako je bil moj oče
varan. Lahko obračate obraz proč, grof Andrassy,
ali resnico govorim. Ponesite to moje sporočilo teti.
Če bi bila ona prijaznejša do Rudolfa, bi bil on
njej zaupal in ne bi uporabljal mene.«

Začela sem krčevito ihteti in grof me je tolažil
kakor otroka. »Bodite mirna. Vem, da se počutite
bedno in nesrečno, vendar vam ne bo nimalo po-
magalo, če ostanete pri tej svoji zlovolji. Povejte
mi, ali vam je Rudolf kdaj omenil politiko? Kajti
vedeti morate, da prestolonaslednikova smrt ni po-
vsem ljubavna žalegra.«

Jaz pa sem trdovratno molčala. »Jaz nimam
ničesar razkrivati,« sem rekla hladno.

»Ali nimate nič več povedati; ali boste še na-
prej pustili, da vas smatra cesarica odgovorno za
smrt njenega sina?«

»Ne. Ker spoznam, da imajo take prodsodke
zoper mene, ne maram ničesar več reči.«

Grof Andrassy je vstal s stola. »Kako dolgo
ostanete na Dunaju, grofica?«

»Z jutrim odpotujem v Italijo jutri zjutraj s
prvim vlakom. (Ostaja prihodnjik.)

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ *Leonid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“* poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in 6—9 snopič iste knjižnice *Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“* povest iz dni trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—, okusno vezani K 10.—.

V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne pesnitve *Iv. Albrehta „SLUTNJE“* in *Janko Glaserja „POHORSKE POTI“*. Cena vsaki knjigi K 4.—.

Med. univ.

dr. Ivan Pintar

strokovni zdravnik

za ženske bolezni in porodništvo

ordinira v Ljubljani, Frančevo nabrežje št. 5

(uhod Ribja ulica 5).

Hotel „Pri belem volu“

v Celju, Kralja Petra cesta

Prvovrstna kuhinja, najboljša vina in vedno sveže pivo. Sobe za tujce na novo urejene. — Postrežba solidna. Za obisk se priporoča **Drag. Bernardi.**

„Union Propaganda“

Ljubljana, Poljanska cesta

Dobavlja takoj in najceneje po pošt. prevzetju a 20 kg ali večje množine po železnici: la izolirni trak, ogljeni (Charbon) papir, la pšenični in krompirjevi škrob, pristni ruski čaj, trapištovski in groyer-sir, ter pristno čajno in kuhhalno maslo.

OPEKO

1142

zidake in strešnike oddaja po najnižjih cenah od postaje Celje

Oswatitsch & Karlovšek, Celje.

Kdo želi kupiti ali prodati

hišo, vilo, stavbišče, manjše ali veliko posestvo, gozdove in poljske pridelke, bilo v kateremkoli mestu Jugoslavije, naj se s polnim zaupanjem obrne na poslovnico za promet z nepremičninami **J. Prebil i drug, Zagreb, Nikoličeva ulica 10**, kjer dobi vsaki inserent brezplačno strokovna mnenja, kakor tudi proračune vsakovrstnih objektov.

Josip Jug

stavbeni in pohištveni pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena. Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,

Kranj, (Gorenjsko).

Večja množina

riža (Rangou)

in čaja I^a

se proda. Cena po dogovoru. Več iz prijaznosti v upravnistvu.

Maschancker

Champagner

nudi trdka

FR. KHAM,

trgovina špecerije in delikatese, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

(Radi pomanjkanja personala se blago ne razpošilja).

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja **lekarna Trnkóczy v Ljubljani**, zraven rotovža.

Prvovrstna

VOZNA

kolesa

plašče in cevi

priporoča trdka

IGN. VOK

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča **Zvezna tiskarna**

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Priporočamo edino tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Gospodinja, ki rabi

Milo „SRNA“

štedi s perilom, časom, trdom in denarjem. Poiskusi! zavoji à 4 1/2 kg vsebine. — **Ignac Fock, tvornica mila in sode, Kranj.**

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje

kupuje vsako množino

„DRAVA“ lesna trgovska in industr. družba z o. z.

v Mariboru.

40 ali več gozdnih delavcev (Kranjcev)

se takoj sprejme za izdelovanje plohov in napravljanje drv.

Podvzeti drvarji dobijo za ogled delavnih prostorov in dogovor, vozne stroške povrnjene. Prihod brzojavno naznaniti. — Ponudbe na

Gozdni urad v Spodnjem Dravogradu.

Banatsko moko

prodaja, v komisiji, dokler traja zaloga „Balkan“, trg. šped. in del. dr. Ljubljana.

RAZPRODAJA.

Dne 18. avgusta t. l. in nadaljne dneve se bodo, dokler traja zaloga, detajlno prodajali v trgovini **Leopolda Fona, Stari trg**, različni špecerijski in kolonijalni predmeti, kakor: riž, kava, pecivo, maslo, mast, olje, vino, likerji i. t. d. po ugodnih in zelo znižanih cenah.

Uprava konkurzne mase po Leopoldu Fonu.

Glavnica: 200,000.000 kron.

Rezerve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.